

Contextuality

מדרש תהלים (מזמור ג):

מִזְמוֹר לְדָוִד בְּבִרְחוֹ [מִפְּנֵי אֲבִשָּׁלוֹם בְּנוֹ]

- זהו שאמר הכתוב 'לא ידע אנוש עֲרֻכָּה' [ולא תמצא בארץ החיים] (איוב כ"ח יג): אמר ר' אלעזר: לא ניתנו פרשיותיה של תורה על הסדר, שאם ניתנו על הסדר, כל מי שהוא קורא בהם - **היה יכול להחיות מתים, ולעשות מופתים**,³ לכך נתעלמה סדורה של תורה; והוא גלוי לפני הקדוש ברוך הוא, שנאמר 'ומי כמוני יקרא ויגידה ויעֲרֻכָּה לי...' (ישעיה מ"ד, ז);
- ר' יעקב בשם ר' אחא אמר: למה נסמכה פרשת גוג ומגוג לפרשת אבשלום, לומר לך שקשה הבן הרע לאביו יותר ממלחמות גוג ומגוג;
- ר' יהושע בן לוי ביקש לישוב על הספר הזה,⁴ יצאת בת קול ואמרה: אל תפיחי את הישן;
- ר' ישמעאל בקש לישוב על הספר הזה לפני רבו, אמר: פרשיותיה של תורה על הסדר כתיב 'סְמוּכִים לְעֵד לְעוֹלָם עֲשׂוּיִם בְּאֵמֶת וַיֵּשֶׁר' (תהלים קי"א, ח).

ספר תהלים כספר
על פי הגישה חדשה
של פרשנות ההקשרית

Contextual Interpretation of the Psalter

Erich Zenger
(1939-2010)

Frank-Lothar Hossfeld
(1942-2015)

קידושין ל', ע"א: לְעוֹלָם יִשְׁלַשׁ אָדָם שְׁנוֹתָיו: שְׁלִישׁ בַּמֶּקֶרָא, שְׁלִישׁ
בַּמִּשְׁנָה, שְׁלִישׁ בַּתְּלִמוּד. מִי יוֹדֵעַ כִּמָּה חַיִּי? לֹא צָרִיכָא לְיוֹמִי.
לְפִיכֵךְ נִקְרְאוּ רֵאשׁוֹנִים סוֹפְרִים: שֶׁהָיוּ סוֹפְרִים כָּל הָאוֹתִיּוֹת
שֶׁבַתּוֹרָה... שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים "וְהוּא רַחוּם יִכְפֹּר עוֹן" (תְּהִלִּים ע"ח, לח)
חֲצִיו דְּפִסּוּקִים .